

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

KHT Keijo Saleniuksen toiminta Jokioisten Maanrakennus Oy:n tilintarkastuksessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 23.3.2023

Päätöksen diaarinumero: PRH/1072/10000/2022

Asian vireilletulo

Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) tilintarkastusvalvonta on tuonut tutkinta-asian tilintarkastuslautakunnan käsiteltäväksi sen vuoksi, että vuonna 2021 suoritettua laaduntarkastuksessa on havaittu KHT Keijo Saleniuksen toimintaan liittyviä puutteita hänen suorittamassaan Jokioisten Maanrakennus Oy:n tilikauden 1.1.-31.12.2019 tilintarkastuksessa. Salenius on antanut tilintarkastuksesta 7.2.2020 päivätyn vakimuotoisen tilintarkastuskertomuksen.

Tilintarkastajan selvitys

Keijo Salenius on 31.10.2022 saapuneessa vastineessaan kommentoinut PRH:n tilintarkastusvalvonnalle nyt käsittelyssä olevaa tutkinta-asiaa.

Saleniuksen mukaan laadunvalvontaa suorittanut tarkastaja toi suullisessa palautteessa esille, että itse tilintarkastustyö on suoritettu hyvin ja hyväksyttävästi. Laaduntarkastuksen kohteena olevan keskikokoisen yhtiön tilinpäätöksestä puuttuvien kohtien osalta näin ei ole ollut. Kun tilinpäätöksen allekirjoitushetkellä on pitänyt arvioida puutteiden suhdetta esitettyyn muuhun tilinpäätösinformaatioon, niin Salenius ei ole katsonut tarpeelliseksi tehdä mukautettua tilintarkastuskertomusta. Laadunvalvonnalle Salenius kertoo luvanneensa viedä laaduntarkastuksessa esille tullutta viestiä kohteena olleeseen yhtiöön ja painottaa, että lakisääteiset asiat tulee ilmoittaa, vaikka niiden taloudellinen merkitys olisi yhtiölle vähäinen tai olematon. Salenius on liittänyt vastineeseensa kohdeyhtiön tilikauden 2021 tilinpäätöksen, jossa hänen mukaansa laadunvalvonnassa esitetyt puutteet on huomioitu ja tarvittavat liitetiedot esitetty. Tilintarkastuskertomus (laaduntarkastuksen kohteena olleelta tilikaudelta) on ollut virheellinen ja inhimillisenä seikkana Salenius haluaa tuoda esille hänen työskentelynsä tuolloin tilintarkastusyhteisössä juuri alkaneen. Tämäkin seikka on hänen mukaansa otettu opiksi. Vastineeseen on liitetty tilikauden 2021 tilintarkastuskertomus, joka on annettu tilintarkastusyhteisön nimissä. Saleniuksen mukaan laadunvalvonta on toiminut hänen kohdallaan erinomaisesti ja hän on saanut selkänöjää tilintarkastusasiakkaiden suuntaan sekä nostanut edelleen oman tekemisensä tasoa.

Muu aineisto

PRH:n tilintarkastusvalvonta on esittänyt tilintarkastuslautakunnalle tilintarkastusvalvonnan suorittamassa laaduntarkastuksessa käytetyn keskeisen aineiston.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa KHT Keijo Saleniukselle huomautuksen.

Perustelut

Tilintarkastuslautakunnan arvio Saleniuksen toiminnasta

Tilintarkastuskertomuksessa on annettu lausunto, jonka mukaan tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, ja että tilinpäätös täyttää lakisääteiset vaatimukset. Yhtiön tilinpäätöksen liitetiedot eivät kuitenkaan sisällä kaikkia kirjanpitoasetuksen toisen luvun edellyttämiä ns. keskkokoisyriityksen liitetietoja. Tilinpäätöksen liitetiedot eivät sisällä:

- tietoa pysyviin vastaaviin kuuluvien koneiden ja laitteiden hankintamenojen vielä poistamatta olevasta osasta
- tietoja taseen pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti:
 - määrästä tilikauden alussa
 - lisäyksistä ja vähennyksistä tilikauden aikana
 - kertyneistä poistoista tilikauden alussa
 - tilikauden suunnitelman mukaisista poistoista
- tietoa siirtovelkoihin sisältyvistä olennaisista eristä
- tietoa kirjanpitovelvollisen antamista vakuuksista ja vastuusitoumuksista
- tietoa tilintarkastajan palkkioista eriteltynä toimeksiantoryhmittäin

Laaduntarkastukseen antamassaan vastineessa Salenius kertoo keskustelleensa yhtiön johdon kanssa tilinpäätöksestä puuttuneista seikoista. Tässä yhteydessä on tullut esille, että vastuut on esitetty toimintakertomuksessa, mutta ei tilinpäätöksen liitetiedoissa, ja ettei yhtiö ole halunnut esittää enempää tietoja liitetiedoissa.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon 1992/2019 mukaan kirjanpitolainsäädäntö ei salli liitetietona pakollisesti esitettävän seikan siirtämistä toimintakertomuksessa kerrottavaksi. Kirjanpitolautakunnan käsityksen mukaan oikean ja riittävän kuvan vaatimus (kirjanpilolaki 3:2.1 §) edellyttää tilinpäätöksen ja siihen sisältyvien liitetietojen muodostumista sellaiseksi itsenäiseksi kokonaisuudeksi, että yksinomaan sen sisällön perusteella voidaan arvioida tämän vaatimuksen täyttymistä.

Salenius on tilintarkastuskertomuksessaan lausunut, että tilinpäätös täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hänen antamansa lausunto on katsottava tältä osin virheelliseksi, koska tilinpäätöksestä puuttuu kirjanpitoasetuksen 2 luvussa tarkoitettuja olennaisia liitetietoja. Kirjanpitoasetuksen säännökset eivät ole tahdonvaltaisia eikä niiden noudattaminen siten ole harkinnanvaraista, joten yhtiön johto ei voi päättää poiketa niistä jättämällä olennaisia liitetietoja esittämättä.

Salenius on allekirjoittanut tilintarkastuskertomuksen omissa nimissään, vaikka 17.9.2019 pidetty ylimääräinen yhtiökokous oli valinnut tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö HT Auditing Oy:n. Salenius on käyttänyt tilintarkastuskertomuksessa me-muotoa, mutta ei ole allekirjoittanut kertomusta tilintarkastusyhteisön nimissä. Tilinpäätösmerkintä on tehty tilintarkastusyhteisön nimissä. Laaduntarkastukseen antamassaan vastineessa Salenius on todennut kyseessä olleen huolimattomuusvirhe.

Tilintarkastuslautakunta katsoo KHT Keijo Saleniuksen toimineen edellä kerrotuin tavoin huolimattomuudesta tilintarkastuslain (TTL, 1141/2015) 4 luvun 3 §:n edellyttämän hyvän tilintarkastustavan vastaisesti.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

TTL 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. TTL 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat.

Salenius on toimittanut tilintarkastusvalvonnan häneltä pyytämät selvitykset oikea-aikaisesti ja on ilmaissut halua yhteistyöhön tilintarkastusvalvonnan kanssa ottamalla huomioon työssään laaduntarkastuksessa esille tulleet asiat. Salenius ei ole saanut aikaisemmin TTL 10 luvussa tarkoitettuja seuraamuksia. Asiaa kokonaisuutena arvioiden tilintarkastuslautakunta katsoo, että huomautus on Saleniuksen menettelystä riittävä seuraamus.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 4 luku 3 §, 7 luku 2 ja 5 §, 10 luku 1 ja 7 §

Valitusoikeus

Keijo Saleniuksella on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Pajamo (puheenjohtaja), Jussi Heiskanen (varapuheenjohtaja), Ari Ahti, Mari Arala, Antti Fredriksson, Silja Leino, Lasse Niemi ja Anders Tallberg

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta

Pekka Pajamo

Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pekka Virtamo

Esittelijä

Tilintarkastusvalvonta

Liite

Valitusosoitus